

Status for Færøernes og Grønlands flora

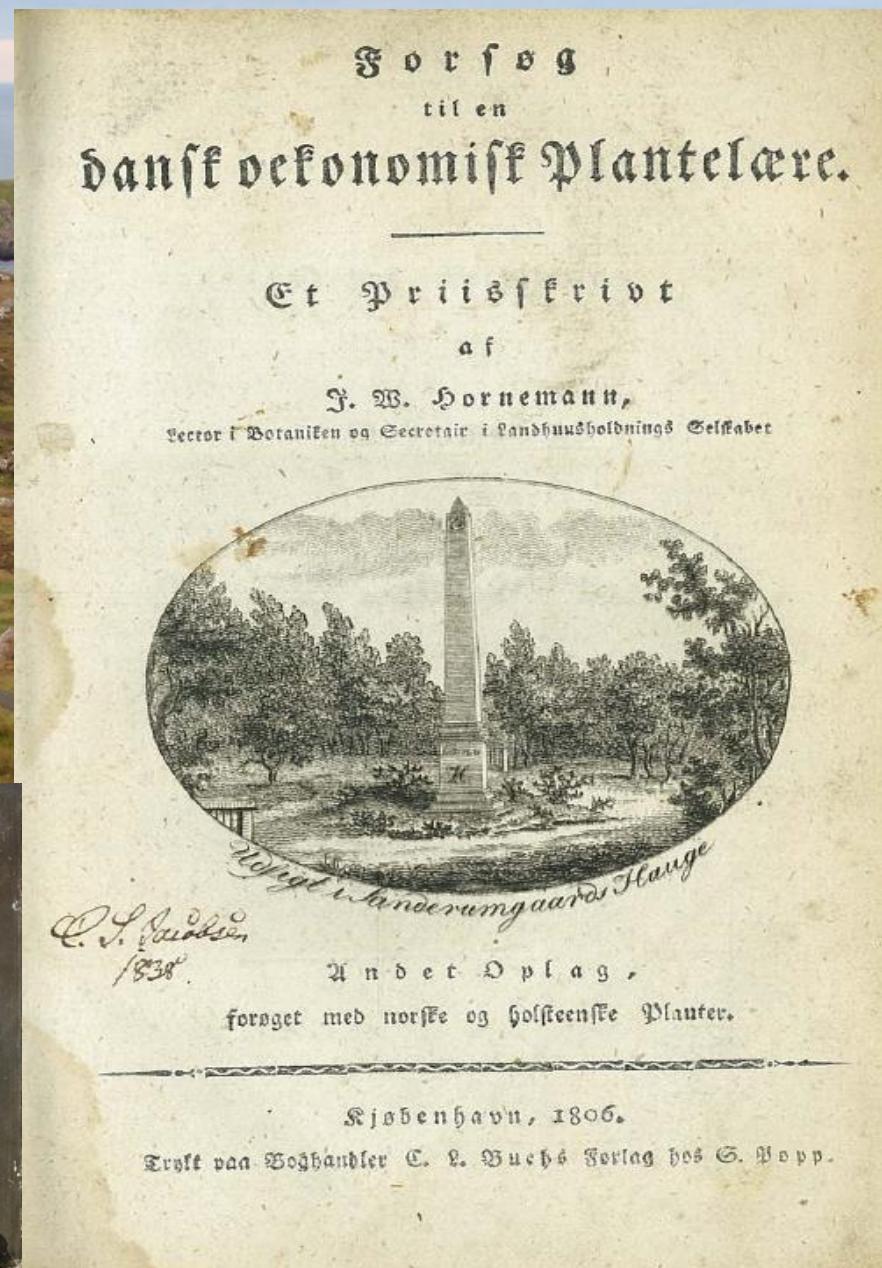

**v. botaniker Peter Wind
Aarhus Universitet
Bioscience Kalø**

**Jydsk Naturhistorisk Forenings temadag 14/11-2015:
Naturforholdene i Dronningens nordlige landsdele**

Nøgleundersøgelser af Færøernes flora og vegetation

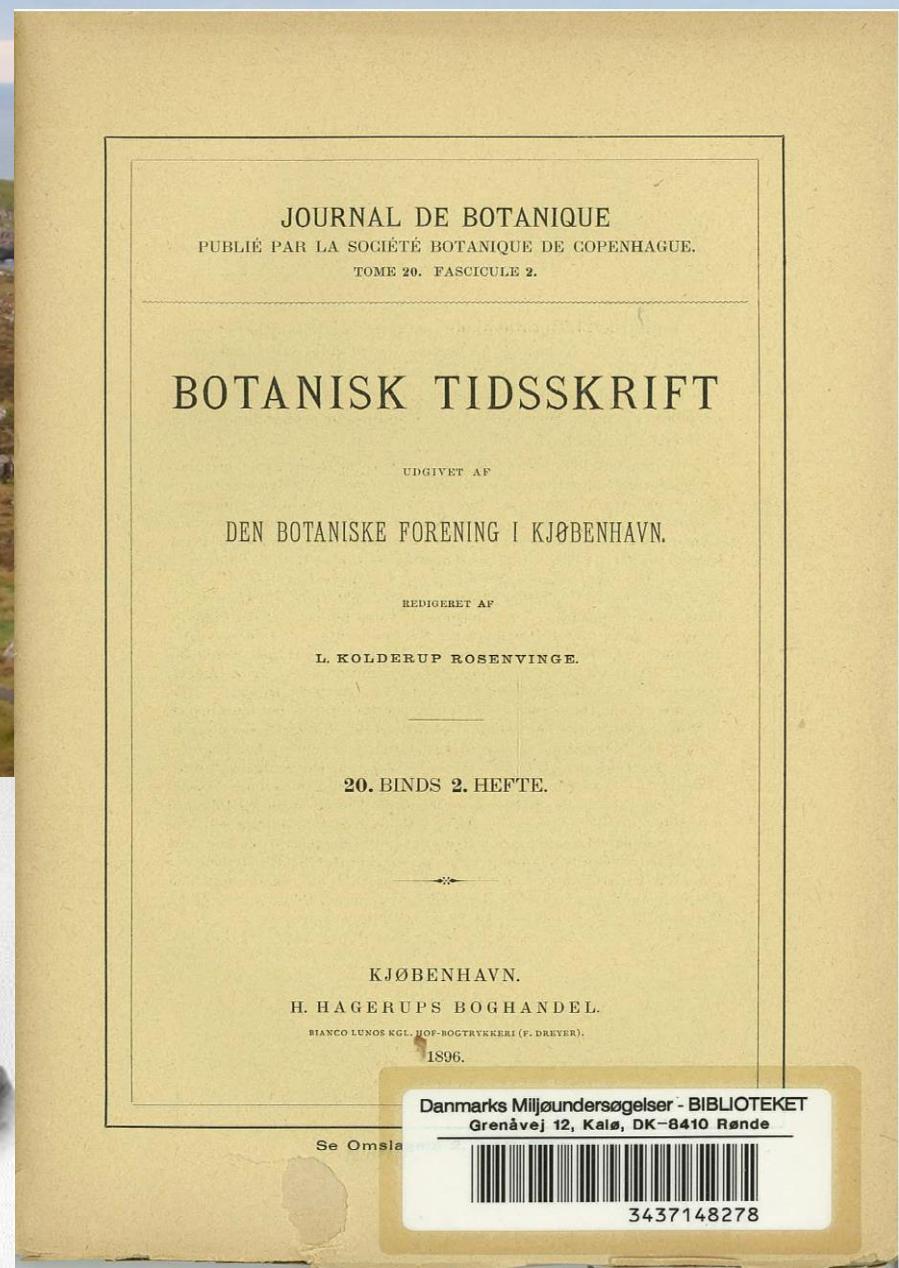
- Hornemann, 1821, 1837 –
215 karplanter

Nøgleundersøgelser af Færøernes flora og vegetation

- Hornemann, 1821, 1837 – 215 karplanter
- Rostrup 1870 – 307 karplanter

Foto: A. Heiberg, 2014

Nøgleundersøgelser af Færøernes flora og vegetation

- Hornemann, 1821, 1837 – 215 karplanter
- Rostrup 1870 – 307 karplanter
- Børgesen & Ostenfeld, 1896 – 300 karplanter

Foto: A. Heiberg, 2014

143

Planter samlede paa Færøerne i 1895
af
F. Børgesen og C. Ostenfeld Hansen.

I. Almindelige Bemærkninger om Vegetationen.

A. Strømø, Naalsø og Sando,

af F. Børgesen.

Efter at det alt i et Par Aar havde været paatænkt, at Færøerne skulde undersøges noget nærmere i botanisk Henseende, besluttede jeg i Aar (1895) efter Professor Warmings Opfordring at rejse derop. Det var navnlig Indsamling af Alger, baade Hav- og Ferskvandsalger, der var Hovedformaalet for mig; dog toges ogsaa enkelte Fanerogamer, en Del Mosser, samt nogle Svampe. Mit Hovedkvarter under mit omrent 7 Uger lange Ophold var i Thorshavn, og herfra besøgte jeg dels den sydlige og mellemste Del af Strømø, dels de nærmest liggende Øer Naalsø, Sando, Hestø og Koller.

Hvad Landvegetationen angaaer, har jeg kun lidet at bemærke; Hovedmassen af denne dannes af en oftest meget stenrig Hedeformation, hvis fremherskende Arter ere *Calluna*, *Empetrum*, *Erica cinerea*, *Narthecium*, *Juncus squarrosus*, en Del *Gramineae* og *Carices*, en Vegetation, der ikke væsentlig er ulig Vestjyllands fugtige Hedestrækninger, dog at der forholdsvis er flere Græsser og Halvgræsser indblandede, ligesom Bevoxningen gjennemgaaende er mere spredt og dens Farve af lysere Karakter. En Del almindelige jydske Hedeplanter mangle dog, saaledes navnlig *Erica Tetralix*, *Genista*-

PL
JOURNAL DE BOTANIQUE
PUBLIÉ PAR LA SOCIÉTÉ BOTANIQUE DE COPENHAGUE
TOME 28 FASCICULE 1

BOTANISK TIDSSKRIFT

UDGIVET AF

DEN BOTANISKE FORENING I KØBENHAVN

REDIGERET AF

L. KOLDERUP ROSENVINGE

28. BINDS 1. HEFTET

KØBENHAVN

H. HAGERUPS BOGHANDEL
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1907

significata, siveb. de omst. quo medicinae plantarum in suo genet. similitudine, etiam non habentur, non ob illi medicamenta quo in his apothecariis habentur atque in officiis universitatis, ut etiam exinde huiusmodi medicamenta in latrone quo in quo casu non possunt esse solito purgantibus illis huic simplici illi additum, quod habentur in ratione, ut ratione, quod in illis. A

Plantevæxten paa Færøerne

med særlig Hensyntagen til Blomsterplanterne.

Af

C. H. Ostenfeld.

Indledning.

I Somren 1897 opholdt jeg mig med Understøttelse fra Kultusministeriet, botanisk Forening og botanisk Rejsefond i halvanden Maaned paa Færøerne for at studere Øgruppens Plantevæxt. Led-saget af cand. pharm. J. Hartz berejste jeg i dette Tidsrum de fleste af Øerne, nemlig Syderø, Sandø, Vaagø, Stromø, Østerø, Kalsø, Kunø, Bordø, Viderø, Sving og Fuglø. Under den første Del af vort Ophold var vi i Selskab med Professor Dr. Eug. Warming, paa hvis Initiativ der Aaret forud var paabegyndt en systematisk botanisk Undersøgelse af disse ejendommelige Øer. Vort Hovedformaal var at studere de højere Planter og Likenerne, medens Apoteker C. Jensen og Dr. F. Børgesen i 1896 havde undersøgt Moss- og Algevegetationen. I de to udkomne Bind (1901 og 1903) af det af Professor Warming redigerede, stort anlagte Værk Botany of the Færøes er der gjort Rede for det floristiske Udbytte af denne Udforskning, der ogsaa har fremkaldt et større Arbejde af Dr. Børgesen om Algevegetationen ved Kysterne (Børgesen 1904¹⁾). Og endelig foreligger der fra C. Jensen (1897) og fra Forf. (1901) foreløbige Rejseberetninger og Plantelister, ligeledes knyttede til denne systematiske Undersøgelse.

Mit Kendskab til Øernes Plantevæxt, der foruden det nævnte længere Ophold ogsaa skyldes korte Visitter i Aarene 1895 og 1896 under Ingolf-Expeditionen, forøgede jeg i 1903 ved et omrent 3 Uger langt Besøg paa Stromø (i Torshavn) og paa Syderø. Det her foreliggende Arbejde er et Resultat af disse Rejsjer; der er heri gjort

¹⁾ Forfatternavn og Aarstal i runde Parenteser henviser til Litteraturfortegnelsen.

Nøgleundersøgelser af Færøernes flora og vegetation

- Hornemann, 1821, 1837 – 215 karplanter
- Rostrup 1870 – 307 karplanter
- Børgesen & Ostenfeld, 1896 – 300 karplanter
- Warming: Botany of the Faeroes I-III, 1901-08

Foto: A. Heiberg, 2014

Ostenfeld: Tilføjelser og rettelser til listen over Færøernes karplanter

Ostenfeld: Beskrivelse af Færøernes landvegetation

BOTANY
THE FÆRÖES

BASED UPON

DANISH INVESTIGATIONS

PART II

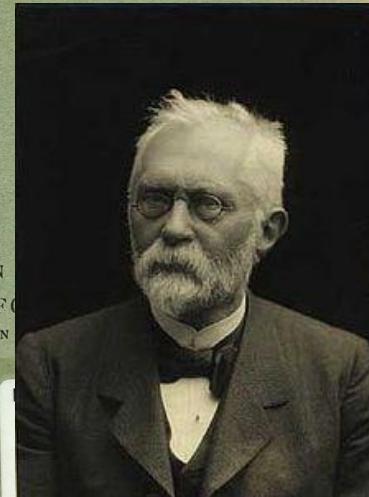
ILLUSTRATED WITH 2 PLATES (XI AND XII), AND 100 FIGURES IN THE TEXT

(PUBLISHED BY THE AID OF THE CARLSBERG FUND)

COPENHAGEN
DET NORDISKE FO
ERNST BOJESEN

1903

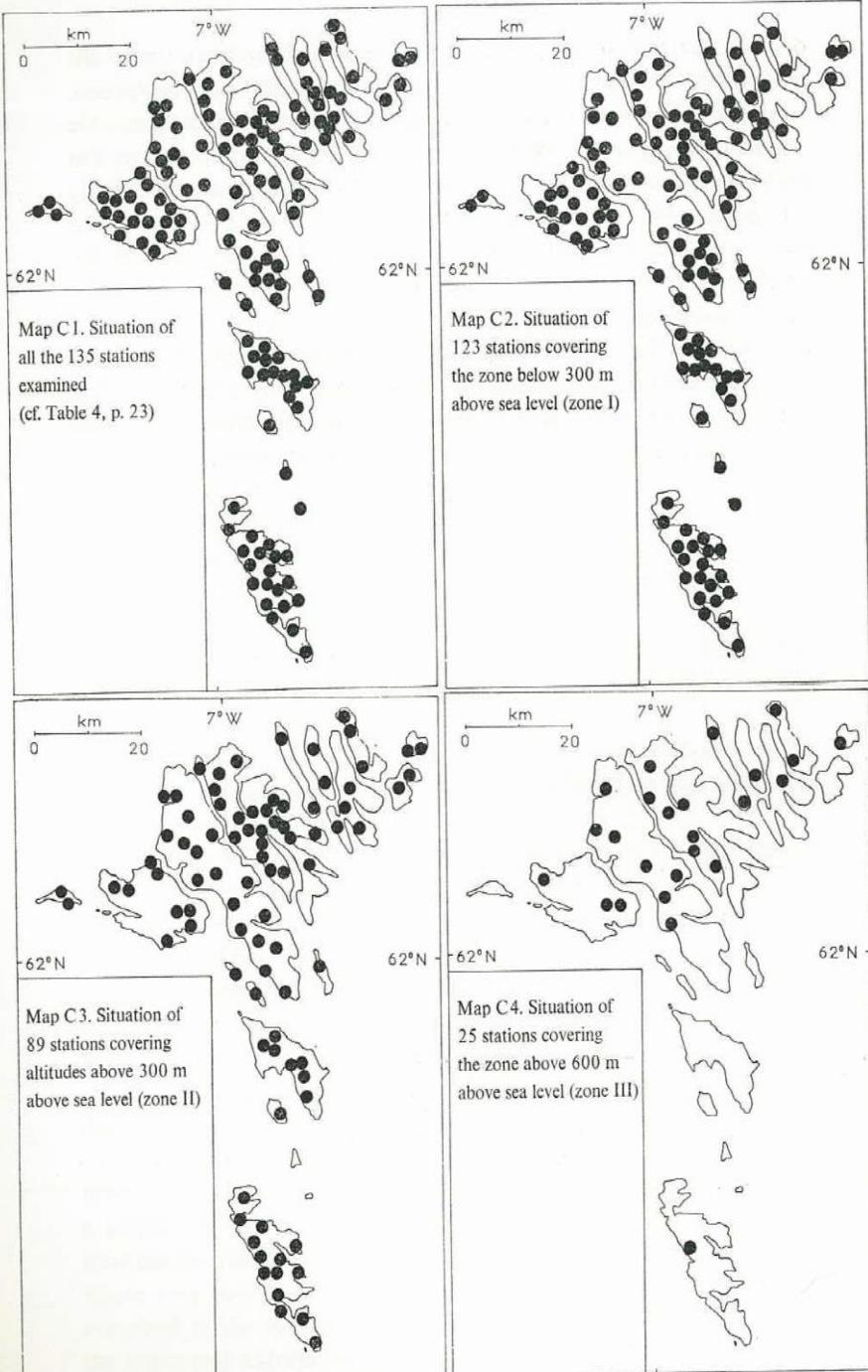
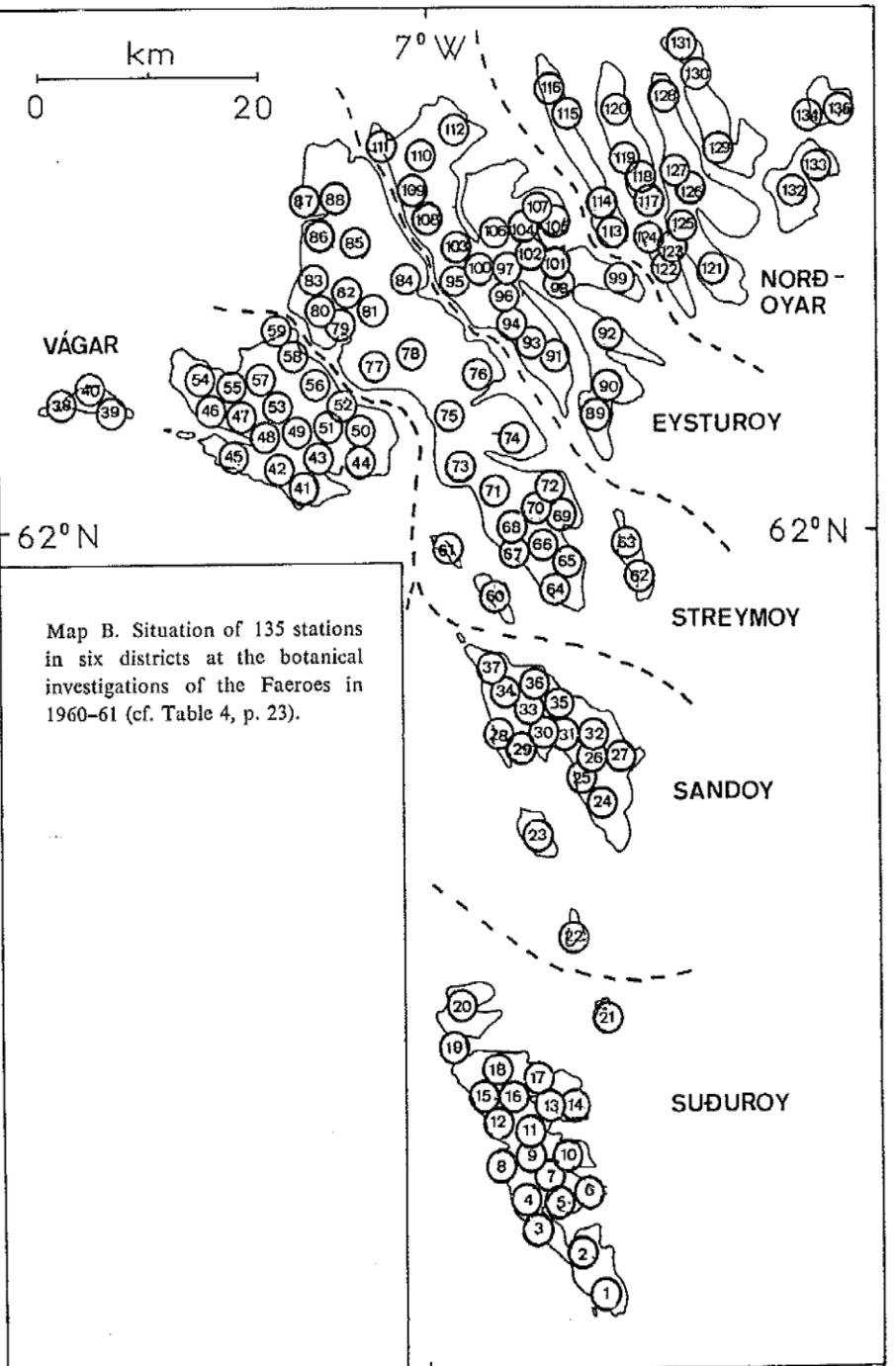

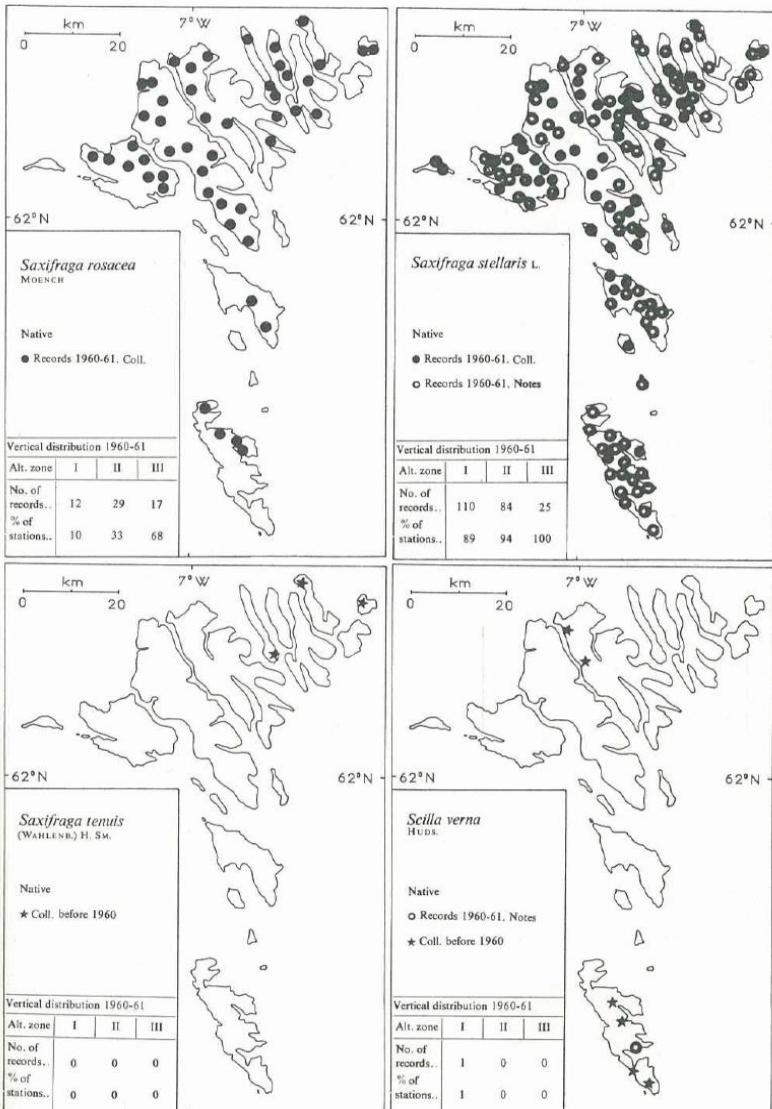
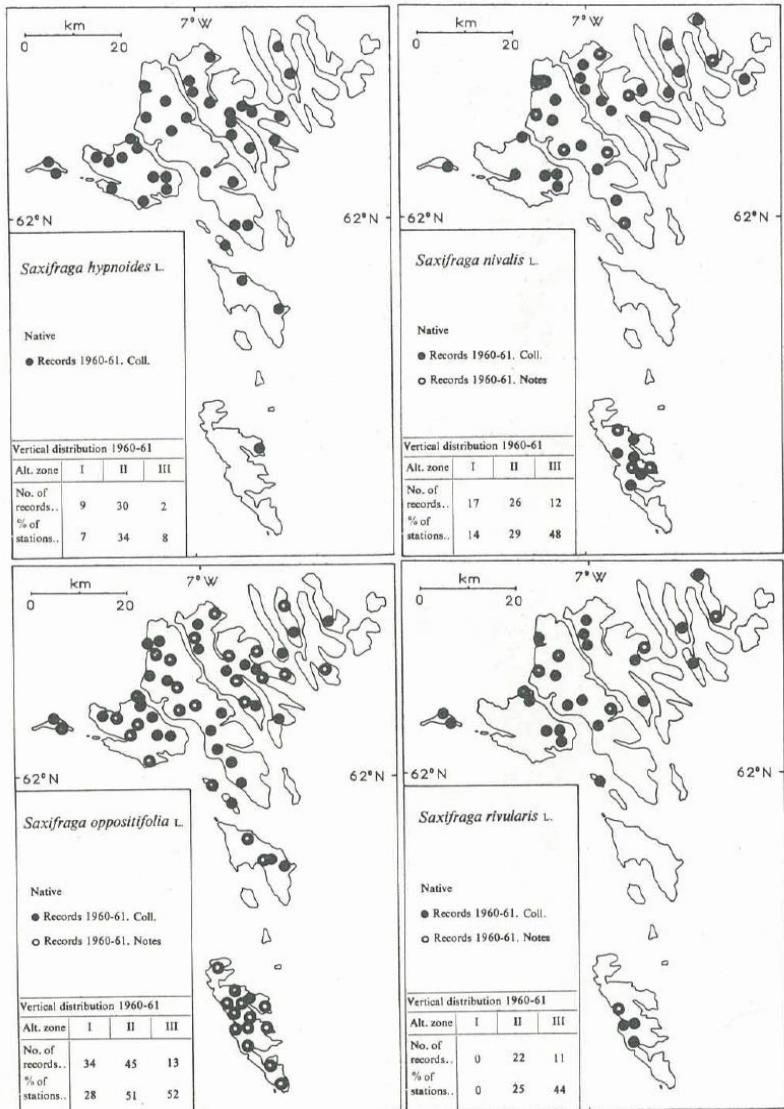
Nøgleundersøgelser af Færøernes flora og vegetation

- Hornemann, 1821, 1837 – 215 karplanter
- Rostrup 1870 – 307 karplanter
- Børgesen & Ostenfeld, 1896 – 300 karplanter
- Warming: Botany of the Faeroes I-III, 1901-08
- Hansen 1966 – 363 arter med udbredelseskort

Foto: A. Heiberg, 2014

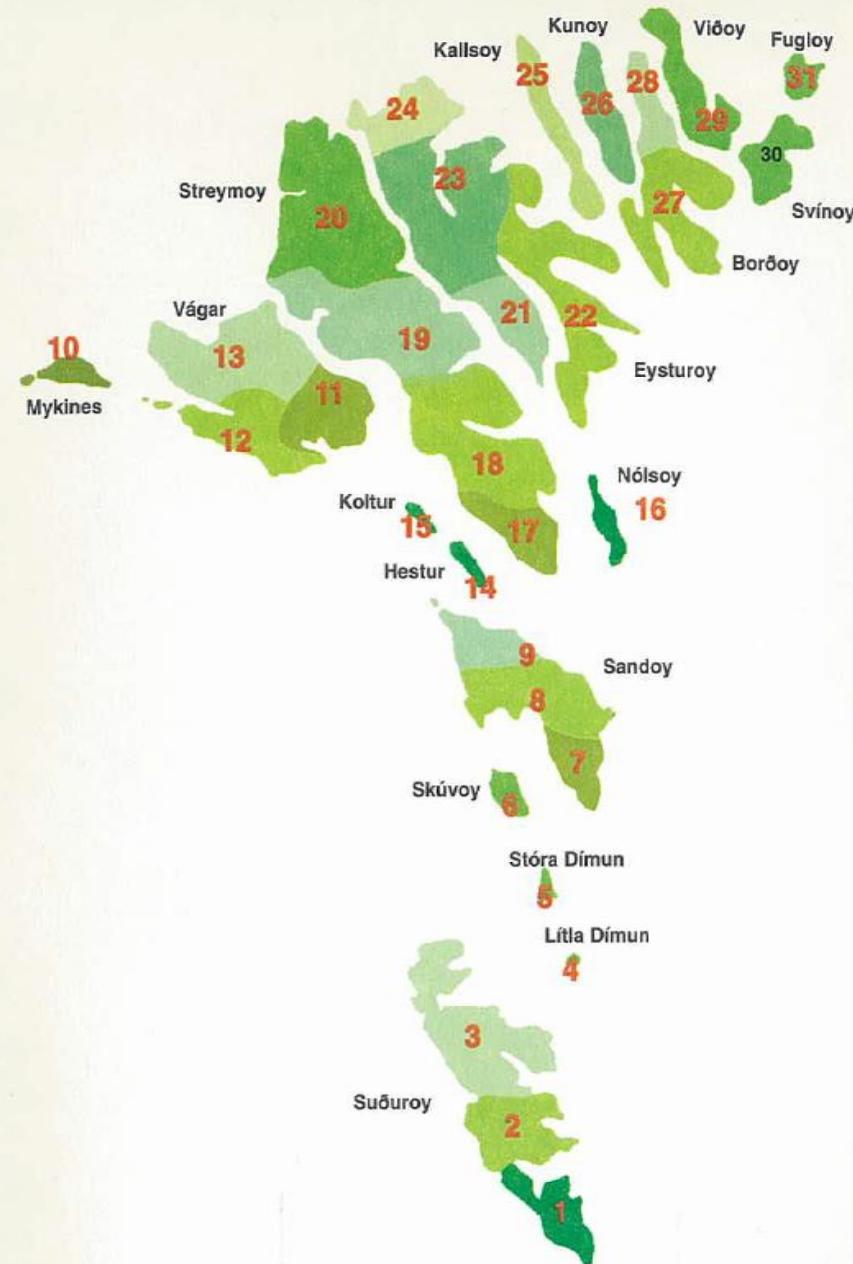

Yvirlit yvir stöðini í teimum 31 útbreiðsluøkjunum

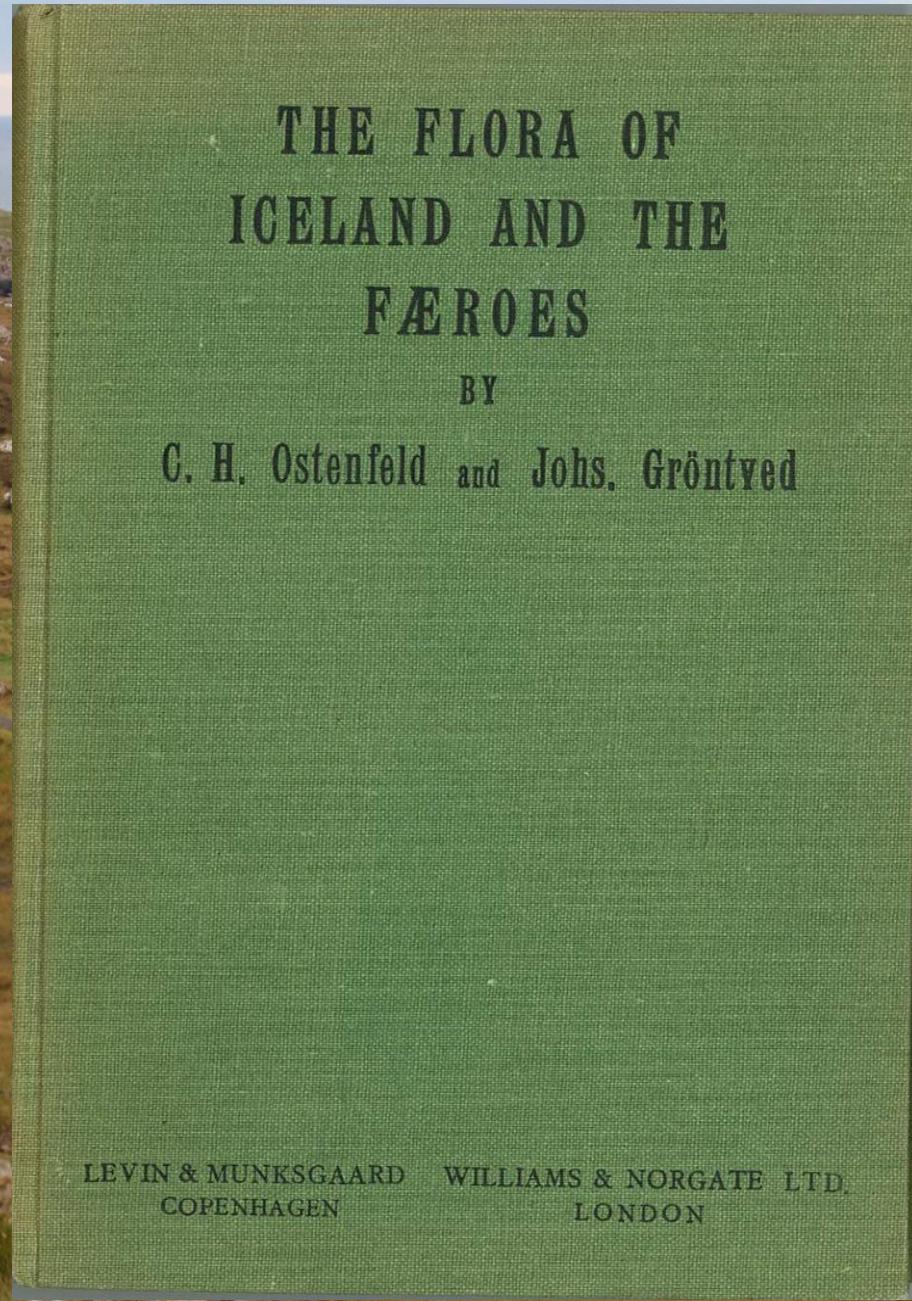
- 1 Sunnbør, Lopra og Hvannhagi
- 2 Vágur-Hvannafelli, Porkeri, Porkerisnes, Hovsá, Fámjin, Nón-Glopprón og Hov
- 3 Oyrnafjall-Ørvík, Gluggarnir-Botnhagi, Tvøroyri, Botnskarðshagi, Vatnsdalur, Hvalbør og Sandvík
- 4 Lítla Dímun
- 5 Stóra Dímun
- 6 Skúvoy
- 7 Skarvanes-Stórafjall, Stóravatn
- 8 Lítlavatn-Pætursfjall, Skálavík-Pætursfjall, Sandur, Sandagarður, Klubbin, Tindur, Dalsá-Vest, Traðarhagi og Knúkur
- 9 Gróthúsvatn, Søltuvík, Eiriksfjall og Høvdahagi
- 10 Mykinesbygd, Knúkur og norðari partur av Mykinesi
- 11 Miðvágur, Húsafelli, Malinstindur, Ravnagjógv, Fútaklettur
- 12 Rituberg, Slættaberg, Selvíkar, Sørvágur, Vatnsøyrar
- 13 Bør, Vatnsdalur, Kvígandalur, Eysturtindur, Hviltkinavatn, Oyrargjógv, Reipsá, Slættanes-Tungufelli, Slættanes-Skordalshálsur
- 14 Hestur
- 15 Koltur
- 16 Nólsoy
- 17 Kirkjubør, Tryglabrekka, Kirkjubøreynur, Fjallmannaheyggjur
- 18 Flatnahagi, Tórshavn, Húsareyn, Tungulíðfjall, Hvítanes, Norðradalur, Kaldbak-Kaldbakskambur, Skælingsfjall
- 19 Kollafjørður, Egilsfjall, Leynavatn-Gírvufjall, Vestmanna, Dalá, Mýrarnar
- 20 Moskursfjall, Norðaraskarð, Hvalvík, Langafjall, Saksun, Høvdin, Melin
- 21 Skáli, Borgarfelli, Reyðafelstindur
- 22 Toftavatn, Glyvrar Lambareyn, Götugjógv, Sigatindur, Kambsdalur, Borgin, Fuglafjørður
- 23 Oyri, Halgfelli, Óksnagjógv, Lokkafelsgjógv, Gjógvvaráfjall, Miðalfelli, Jøkladalur, Hægstaðfjall, Svartbakstindur, Ljósá
- 24 Slættaratindur, Eiðiskollur, Gjógv
- 25 Botnstindur, Húsar, Mikladalur, Kambur
- 26 Brattanes, Fyri sunnan Gjógv, Kunoyarbygd, Skarð
- 27 Oyrar hagi, Hálgrafelli, Klaksvík, Klakksteinur, Áarskarð, Depilsknúkur
- 28 Svartidalur, Múli
- 29 Tunnafjall, Villingadalsfjall, Viðareiði
- 30 Heimantúnstriðingur, Útbjartriðingur
- 31 Klubbin, Eystfelli

Færøske floraer

- Ostenfeld & Grøntved
1934 – på engelsk

Foto: A. Heiberg, 2014

Færøske floraer

- Ostenfeld & Grøntved
1934 – på engelsk
- Rasmussen 1952, 2. udg.
– på færøsk

Foto: A. Heiberg, 2014

R. RASMUSSEN

FØROYA FLORA

2. ÚTGÁVA

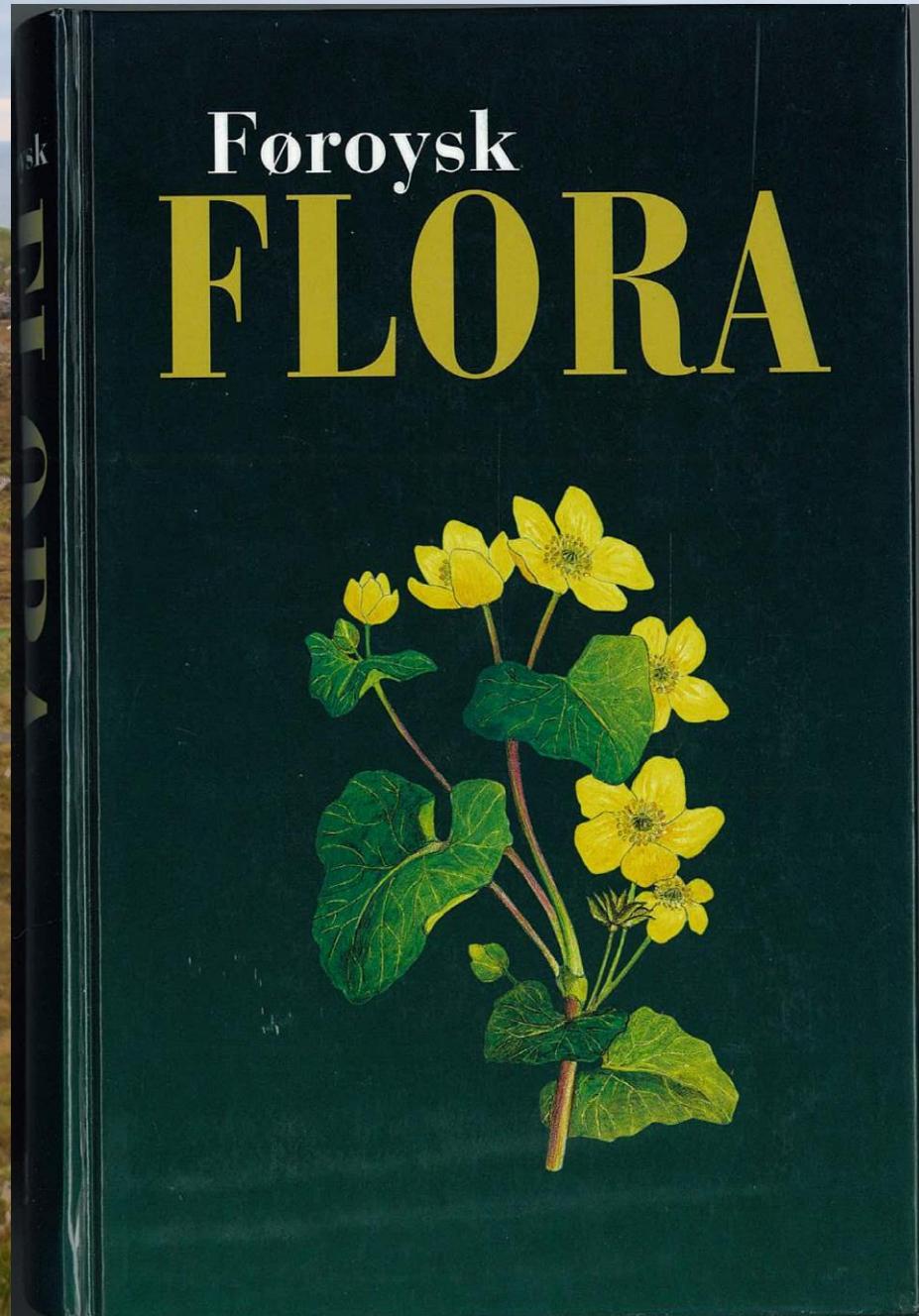

TÓRSHAVN – MCMLII

Færøske floraer

- Ostenfeld & Grøntved
1934 – på engelsk
- Rasmussen 1952, 2. udg.
– på færøsk
- Jóhansen 2000 – på
færøsk

Foto: A. Heiberg, 2014

Antal familier og arter i Føroyisk flora

Taxonomisk trin	Dansk navn	Internationalt navn	Antal familier	Antal arter
1. division	Karsporeplanter	Pteridophyta		
1. klasse	Ulvefodplanter	Lycopsida	3	5
2. klasse	Padderokker	Sphenopsida	1	7
3. klasse	Bregnar	Filicopsida	8	14
2. division	Nøgenfrøede	Pinophyta (Gymnosperma)	1	1
3. Division	Dækfrøede	Magnoliphyta		
1. Klasse	Enkimbladede	Liliopsida (Monocotyledones)	11	110
2. klasse	Tokimbladede	Magnoliopsida (Dicotyledones)	43	214
I alt			67	351

De 10 mest artsrige familier på Færøerne

	Familie	Antal arter FO	Antal arter globalt
1	Græsfamilien	45	10.000
2	Kurvplantefamilien	31	25.000
3	Halvgræsfamilien	24	4.500
4	Maskeblomstfam.	22	5.800
5	Nellikefamilien	16	2.200
6	Korsblomstfamilien	15	3.350
6	Sivfamilien	15	400
8	Rosenfamilien	14	2.000
9	Skedeknæfamilien	12	1.100
10	Ranunkelfamilien	9	2.500

Nye arter på Færøerne efter 1999

Fjeld-Turt – august 1999 på
Streymoy

Foto: Jonas Lawesson

Nye arter på Færøerne efter 1999

Hjortetunge – september 2007 på
Borðoy

Foto: Jens-Kjeld Jensen

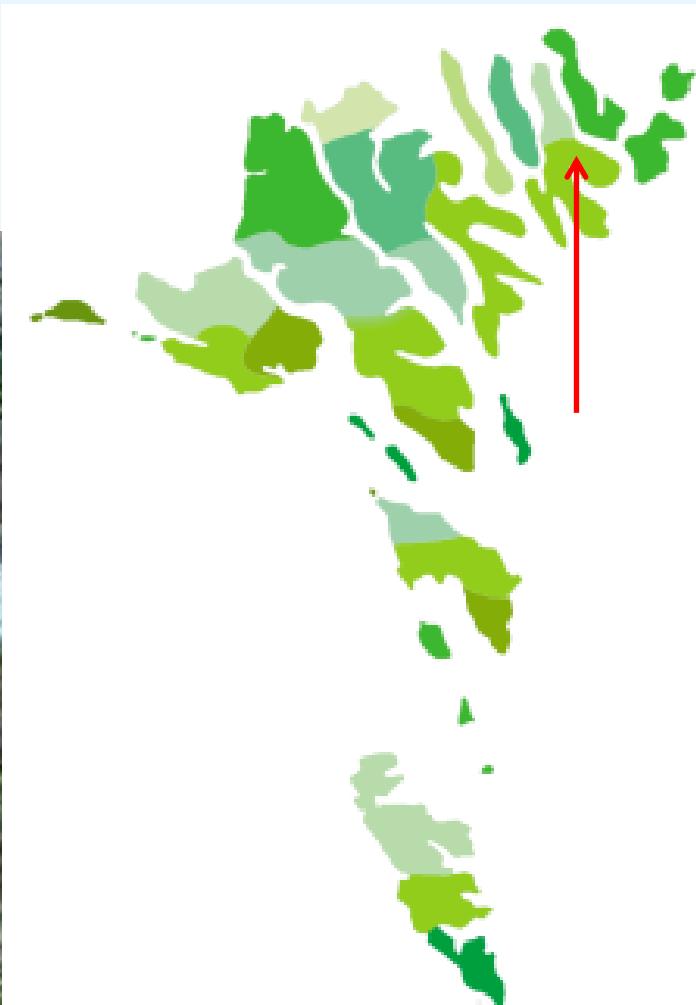

Nye arter på Færøerne efter 1999

Bjerg-Mangeløv – maj 2011 på
Borðoy

Foto: Jens-Kjeld
Jensen

Nye arter på Færøerne efter 1999

Spænd Dueurt – Sommer 2004 ved
Thorshavn på Streymoy

Foto: David Lyttle

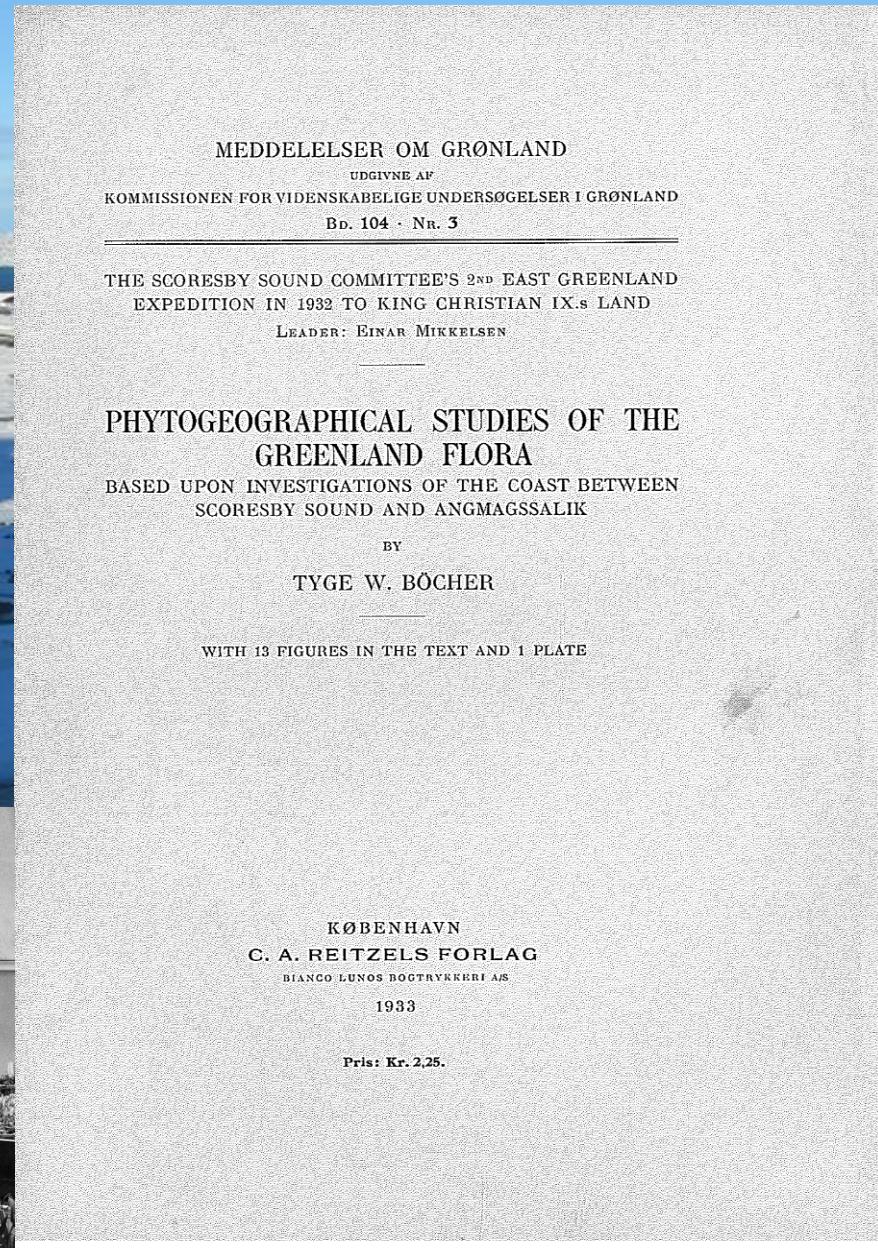
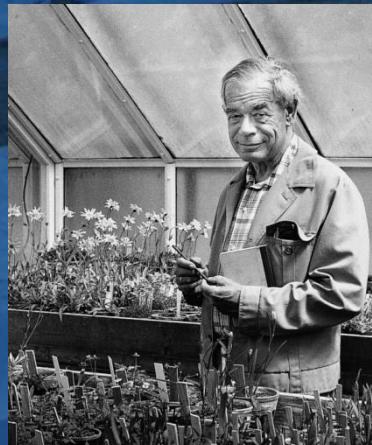
Ny art på Nólsoy efter 1999

Kragefod – Sommer 2012 ny for
Nólsoy

Nogle undersøgelser af Grønlands flora og vegetation

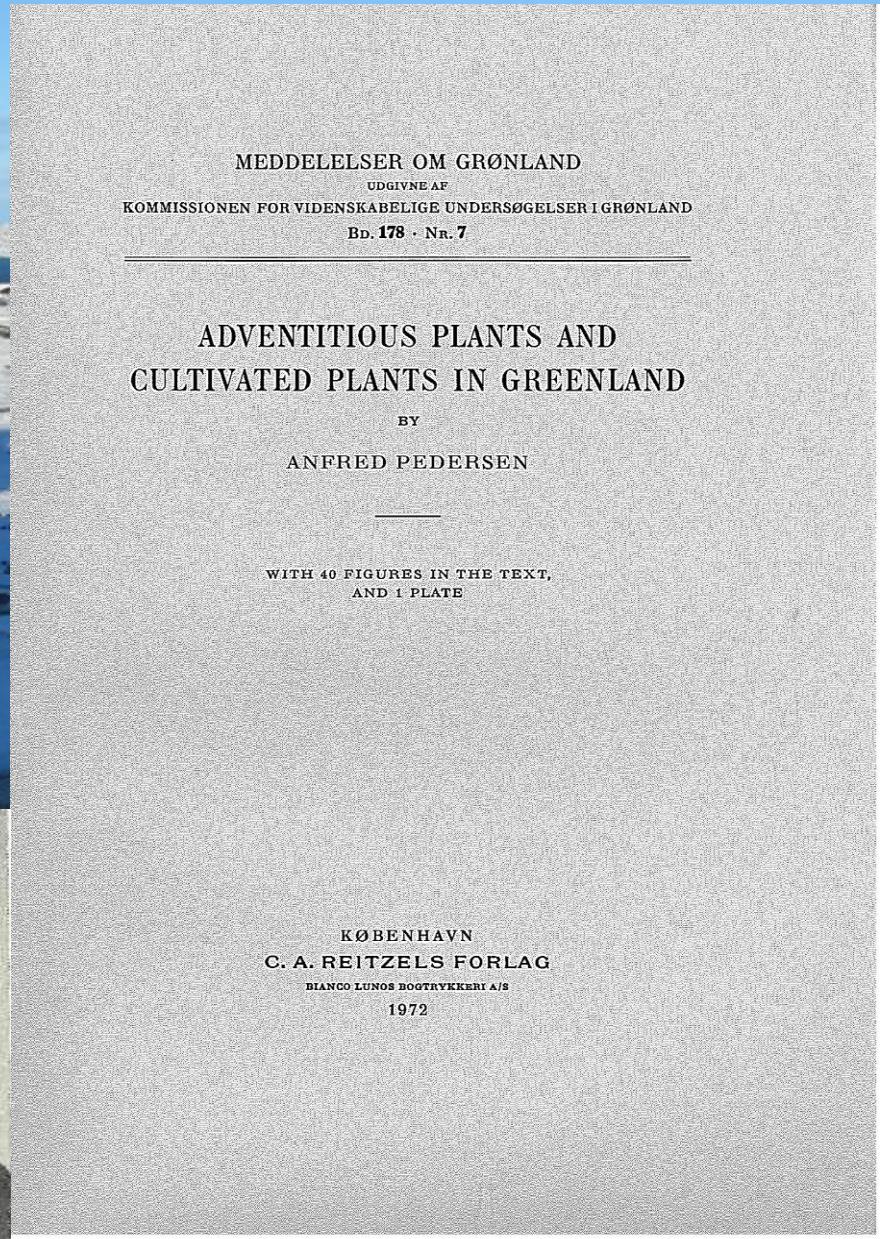
Böcher 1933

Nogle undersøgelser af Grønlands flora og vegetation

Böcher 1933

Pedersen 1972

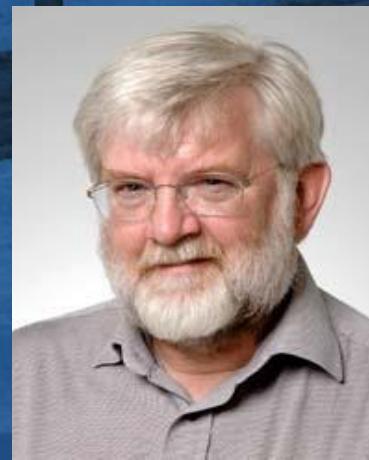
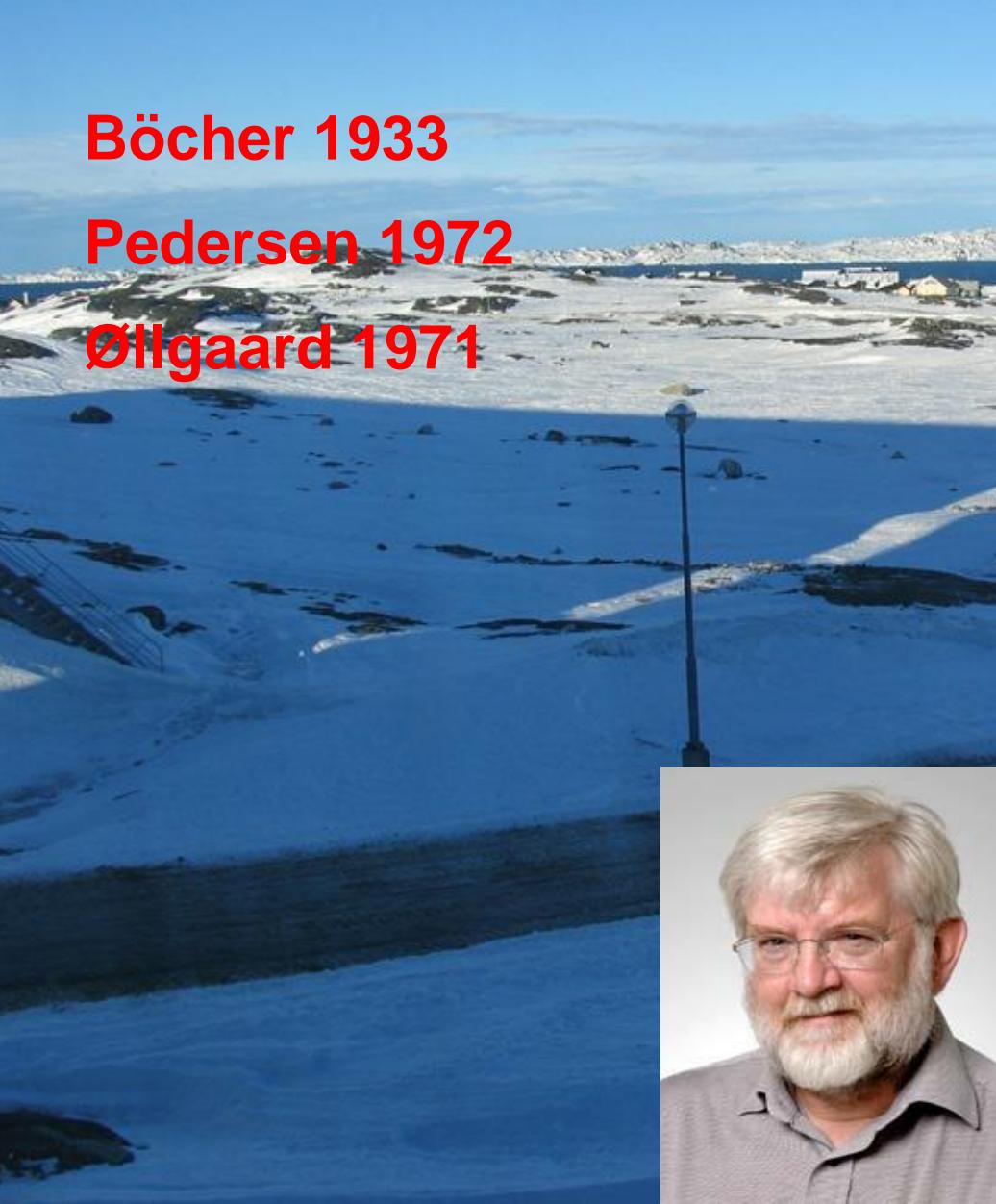

Nogle undersøgelser af Grønlands flora og vegetation

Böcher 1933

Pedersen 1972

Øllgaard 1971

BOTANISK TIDSSKRIFT

Udgivet af

DANSK BOTANISK FORENING

66. BIND 4. HEFTET

KØBENHAVN

1971

Nogle undersøgelser af Grønlands flora og vegetation

Böcher 1933

Pedersen 1972

Øllgaard 1971

Botrychium multifidum and *B. simplex* in Greenland

By BENJAMIN ØLLGAARD

Botanical Institute, University of Aarhus.

A report of the first find of *Botrychium multifidum* in Greenland is given with a description of the locality and the morphology of the plant.

For *Botrychium simplex* four localities in S, SE and in SW Greenland are added to the one previously known. The morphology is described and the taxonomic relation to *B. tenebrosum* A. A. EATON is discussed. Information of the localities is presented where available.

In the summer of 1968 the author participated in the Greenland Botanical Survey expedition to SW Greenland. The investigations were organized by the Botanical Museum, University of Copenhagen. The headquarters of the expedition were at Mellembygd, the Greenland Geological Survey base at Frederikshåb. The main purpose of the field work was to collect higher plants for the mapping of the Greenland flora. In the area between the Frederikshåb settlement and Frederikshåb's Isblink 12 localities were examined. One of these, Kangigdlivik, proved to be very rich. About 170 species of vascular plants were found there, and among these five species of *Botrychium*: *boreale*, *lanceolatum*, *lunaria*, *multifidum*, and *simplex*. *B. multifidum* is new to the Greenland flora, *B. simplex* has only been recorded once from S Greenland (POLUNIN 1943) under the name of *B. tenebrosum*. The present paper deals with these species including a revision of the material of *Botrychium* in the Arctic Herbarium, Botanical Museum of Copenhagen (Herb. C). This proved to contain two previously unnoticed collections of *B. simplex*.

Botrychium multifidum (Gmel.) RUPR.

Locality: Kangigdlivik, Avangnardleq, 62°13' N, 49°23' W, alt. 400 m,
BENJAMIN ØLLGAARD No. 68-354x (23.7.1968).

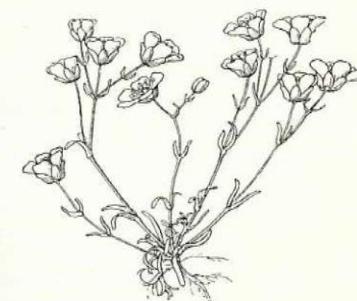
Grønlandske floraer

Böcher, Holmen & Jakobsen
1957, 1966 – på dansk

TYGE W. BÖCHER . KJELD HOLMEN
KNUD JAKOBSEN

Grønlands Flora

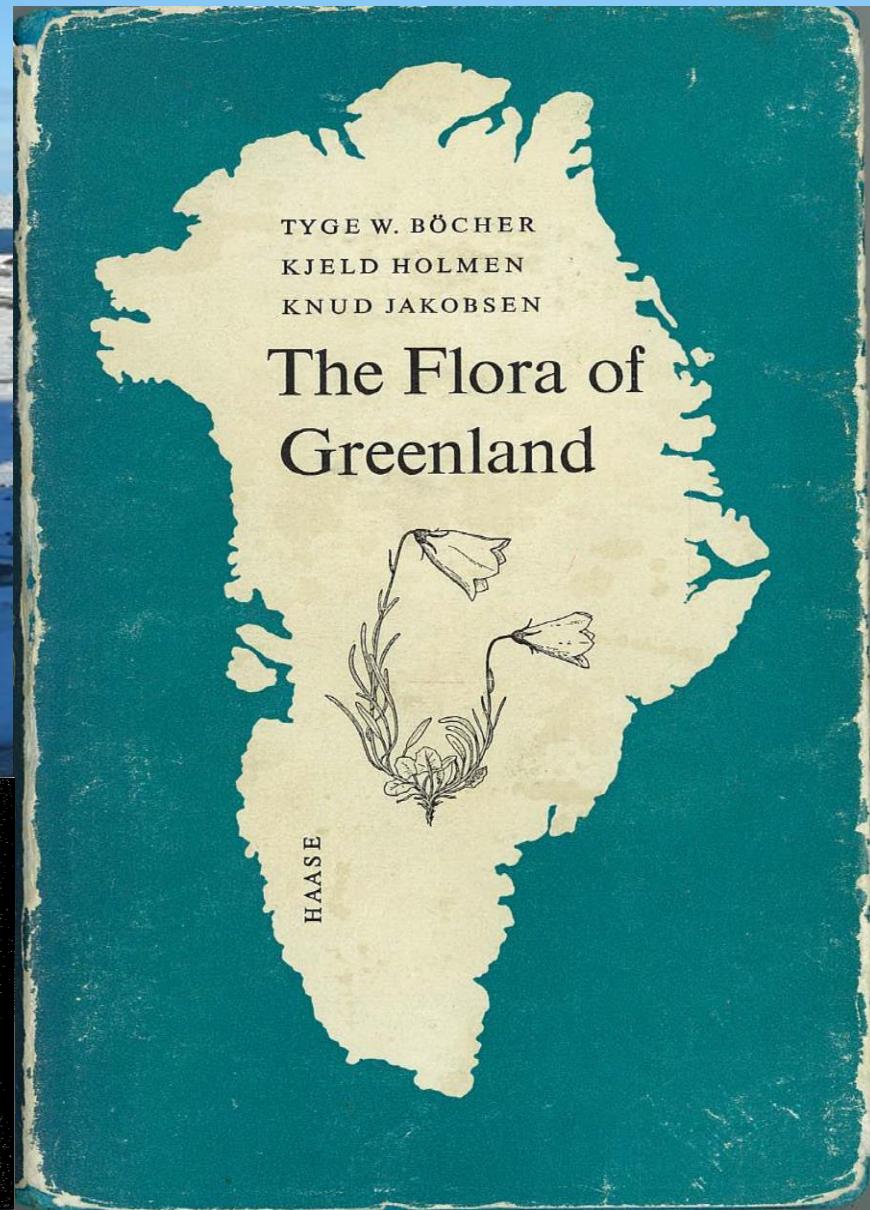
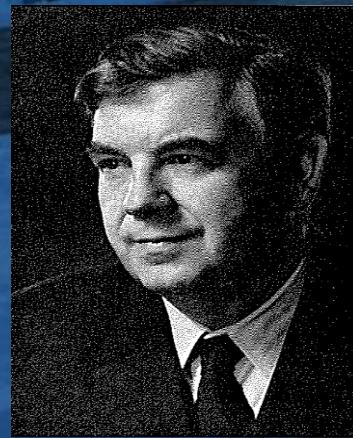
MED ILLUSTRATIONER AF
INGEBORG FREDERIKSEN

P. HAASE & SØNS FORLAG
KØBENHAVN 1957

Grønlandske floraer

Böcher, Holmen & Jakobsen
1957, 1966 – på dansk

Böcher, Holmen & Jakobsen
1968 – på engelsk

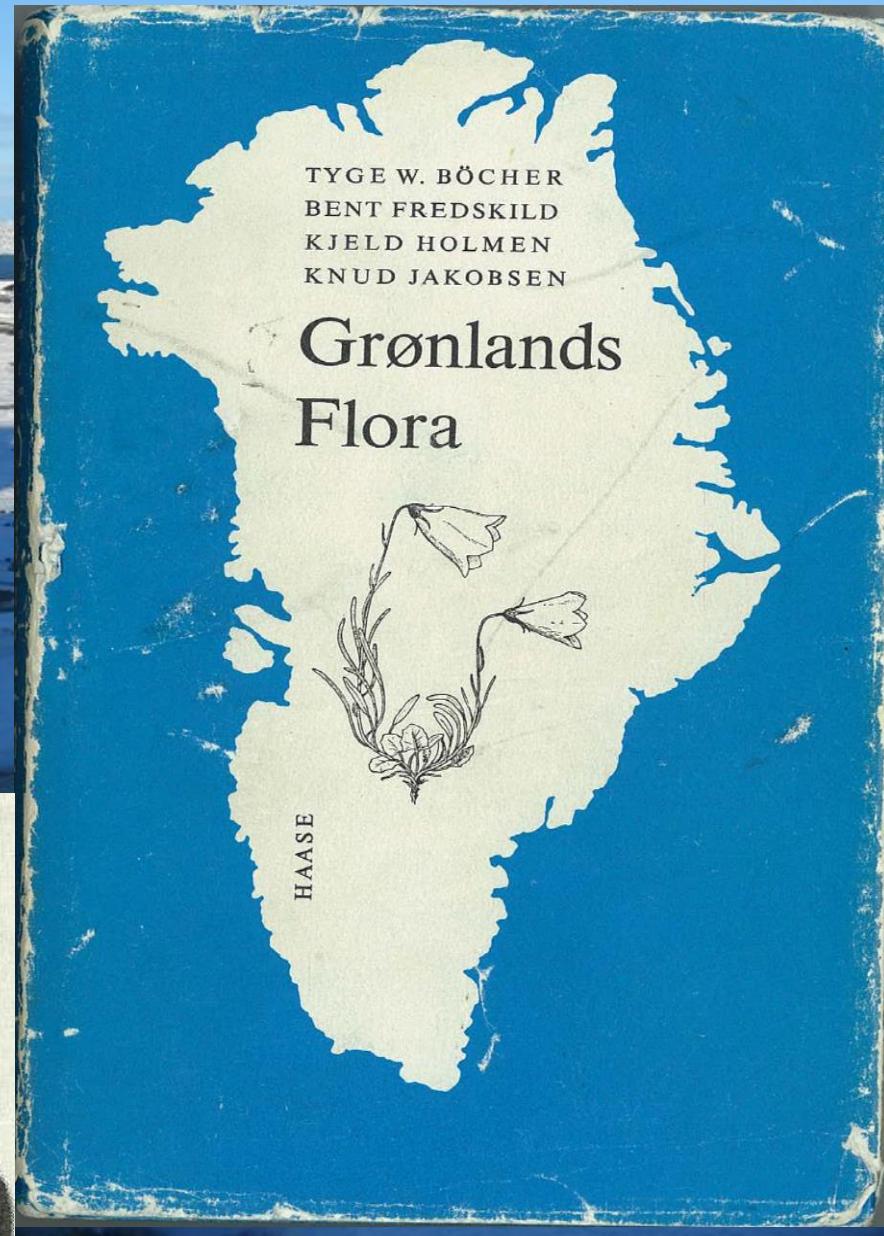
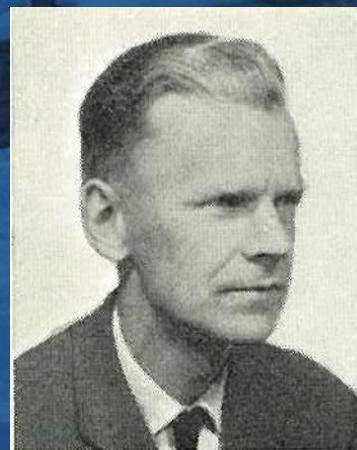

Grønlandske floraer

Böcher, Holmen & Jakobsen
1957, 1966 – på dansk

Böcher, Holmen & Jakobsen
1968 – på engelsk

Böcher, Fredskild, Holmen &
Jakobsen 1978 – på dansk

Grønlandske floraer

Böcher, Holmen & Jakobsen
1957, 1966 – på dansk

Böcher, Holmen & Jakobsen
1968 – på engelsk

Böcher, Fredskild, Holmen &
Jakobsen 1978 – på dansk

Foersom, Kapel, Svarre &
Heilmann 1971, 1982 – gr & da

NUNATTA NAASUI

Grønlands flora i farver

Th.Foersom F.O.Kapel O.Svarre

Kalaallisut suliarinera Isak Heilmann

Grønlandske floraer

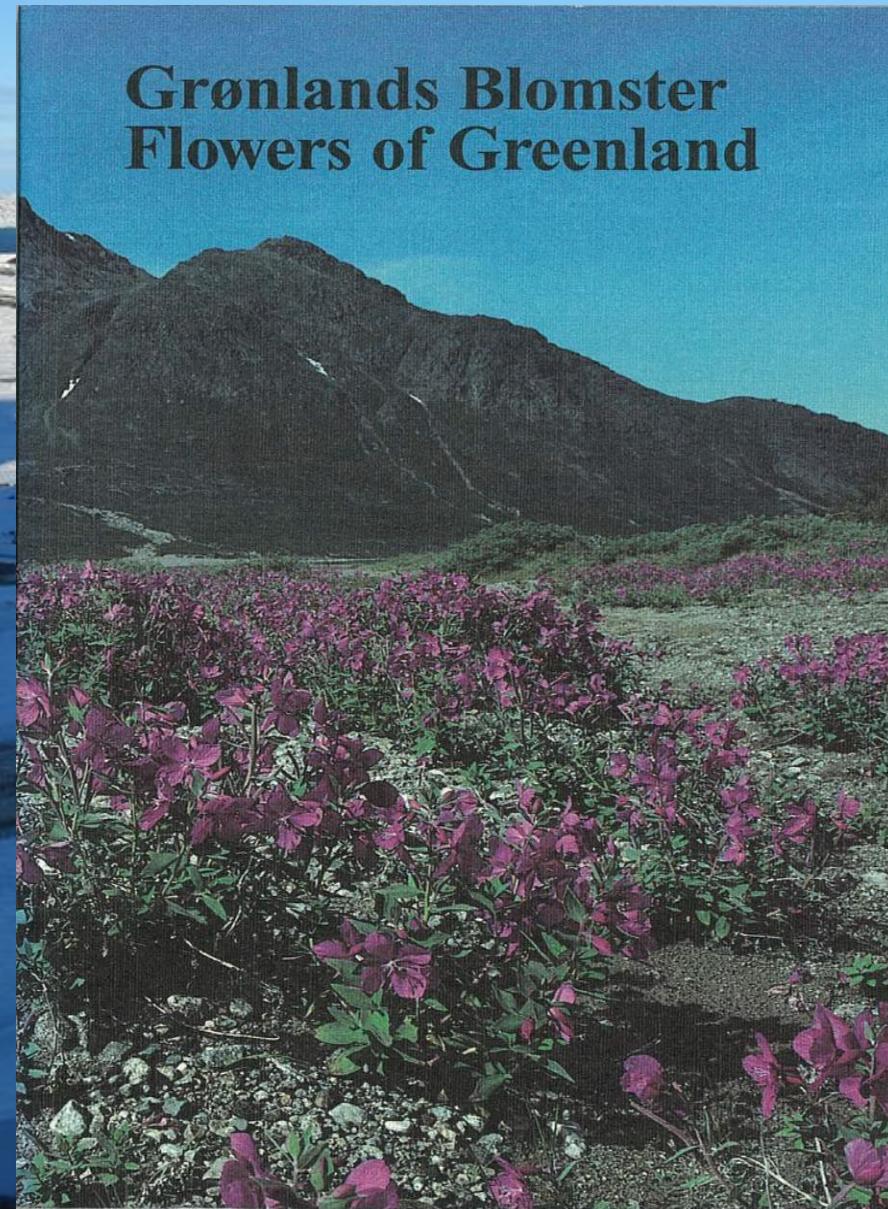
Böcher, Holmen & Jakobsen
1957, 1966 – på dansk

Böcher, Holmen & Jakobsen
1968 – på engelsk

Böcher, Fredskild, Holmen &
Jakobsen 1978 – på dansk

Foersom, Kapel, Svarre &
Heilmann 1971, 1982 – gr & da

Feilberg, Fredskild & Holt
1984, 1996 – dansk & engelsk

Grønlandske floraer

Böcher, Holmen & Jakobsen
1957, 1966 – på dansk

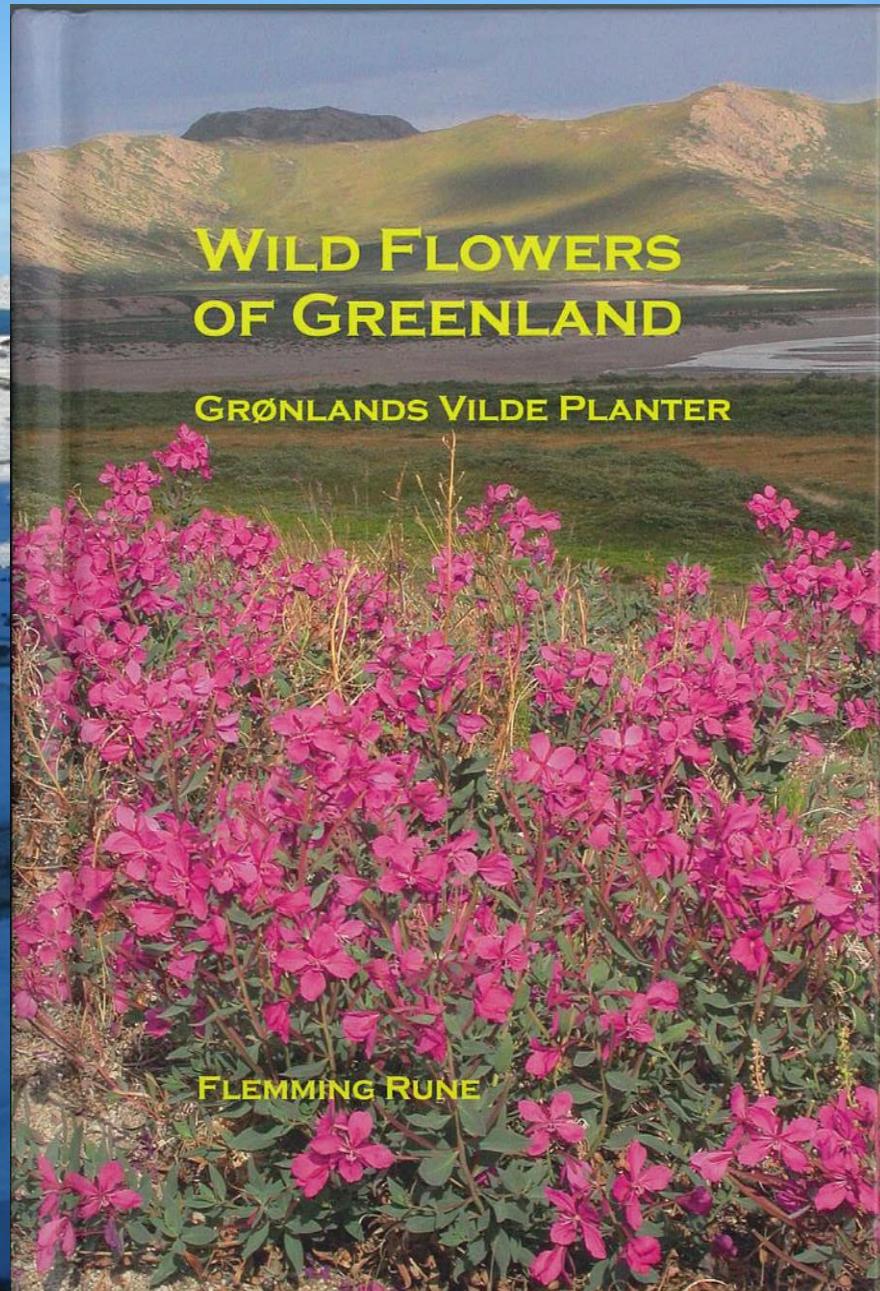
Böcher, Holmen & Jakobsen
1968 – på engelsk

Böcher, Fredskild, Holmen &
Jakobsen 1978 – på dansk

Foersom, Kapel, Svarre &
Heilmann 1971, 1982 – gr & da

Feilberg, Fredskild & Holt
1984, 1996 – dansk & engelsk

Rune 2011 – dansk & engelsk

Antal familier og arter i Grønlands flora

Taxonomisk trin	Dansk navn	Internationalt navn	Antal familier	Antal arter
1. division	Karsporeplanter	Pteridophyta		
1. klasse	Ulvefodplanter	Lycopsida	3	8
2. klasse	Padderokker	Sphenopsida	1	4
3. klasse	Bregnér	Filicopsida	5	21
2. division	Nøgenfrøede	Pinophyta (Gymnosperma)	1	1
3. Division	Dækfrøede	Magnoliphyta		
1. Klasse	Enkimbladede	Liliopsida (Monocotyledones)	10	179
2. klasse	Tokimbladede	Magnoliopsida (Dicotyledones)	44	326
I alt			64	539

De 10 mest artsrike familier i Grønland

	Familie	Antal arter GR	Antal arter globalt
1	Græsfamilien	79	10.000
2	Halvgræsfamilien	61	4.500
3	Korsblomstfamilien	54	3.350
4	Nellikefamilien	35	2.200
5	Kurvplantefamilien	34	25.000
6	Rosenfamilien	26	2.000
7	Maskeblomstfam.	18	5.800
7	Sivfamilien	18	400
7	Stenbrækfamilien	18	630
10	Ranunkelfamilien	15	2.500

Nye arter i Grønland efter 1978

Canadisk Svingel

Ross' Nellikerod

Skovstjerne

Ishavs-Troldurt

Blød Rapgræs

Bruggemanns Annelgræs

Stortoppet Snegræs

Opdeling af Festuca vivipara

Signes Svingel

Højartisk Svingel

Måneruder (*Botrychium*) i Grønland

Almindelig Månerude – GF 1

Nordisk Månerude – GF 1

Foto: Peter Stuck

Fliget Månerude – GF 1

Enkelt Månerude var.

tenebrosum – GF 2

Stilk-Månerude – GF 3

**Stilk-Månerude –
2 lok i Sydgrønland**

Måneruder (*Botrychium*) i Grønland

Almindelig Månerude – GF 1

Nordisk Månerude – GF 1

Fliget Månerude – GF 1

Enkelt Månerude var.

tenebrosum – GF 2

Stilk-Månerude – GF 3

Kamillebladet Månerude –
PS 2009

Måneruder (*Botrychium*) i Grønland

Almindelig Månerude – GF 1

Nordisk Månerude – GF 1

Fliget Månerude – GF 1

Enkelt Månerude var.

tenebrosum – GF 2

Stilk-Månerude – GF 3

Kamillebl. Månerude – PS 2009

B. lunaria var. *melzeri* – PS 2009

B. minganense – PS 2009

Foto: Peter Stuck

Måneruder (*Botrychium*) i Grønland

Almindelig Månerude – GF 1

Nordisk Månerude – GF 1

Fliget Månerude – GF 1

Enkelt Månerude var.

tenebrosum – GF 2

Stilk-Månerude – GF 3

Kamillebl. Månerude – PS 2009

B. lunaria var. *melzeri* – PS 2009

B. minganense – PS – 2009

B. nordicum – PS 2012

Foto: Peter Stuck

Måneruder (*Botrychium*) i Grønland

Almindelig Månerude – GF 1

Nordisk Månerude – GF 1

Fliget Månerude – GF 1

Enkelt Månerude var.

tenebrosum – GF 2

Stilk-Månerude – GF 3

Kamillebl. Månerude – PS 2009

B. lunaria var. *melzeri* – PS 2009

B. minganense – PS – 2009

B. nordicum – PS 2012

B. tenebrossum – PS 2013

Foto: Peter Stuck

Færøske og grønlandske endemer

Euphrasia atropurpurea – Purpur-Øjentrøst

Papaver radicatum ssp. faeroense – Færøsk Valmue

Sisyrinchium groenlandicum – Grønlandsk Blåøje

Hieracium hyparcticum – Subarktisk Høgeurt

Antennaria hansii – Grønlandsk Kattefod

Sorbus groenlandica – Grønlandsk Røn

Primula egaliksensis – Grønlandsk Kodriver

Saxifraga nathorstii – Nathorsts Stenbræk

Tak for opmærksomheden😊

Azorisk Slangetur
– fundet ved varme
kilder i Østgrønland